

आदिवासी विकास विभागांतर्गत शासकीय
/अनुदानित प्राथमिक आश्रमशाळेतील
मागासवर्गीय प्राथमिक शिक्षकांच्या (शिक्षण
सेवक) नियुक्तीस शैक्षणिक अर्हतेतून सूट
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : अआशा-२००५/प्र.क्र.८/का.११
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-३२.
दिनांक : ११ मार्च, २००५.

वाचा :- १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक पीआरई-२००२/३३९५/प्राशि-१,
दिनांक २७ फेब्रुवारी, २००३.

प्रस्तावना : शालेय शिक्षण विभागाचे उपरोक्त शासन निर्णयानुसार प्राथमिक शिक्षक या पदासाठी आवश्यक असलेली अर्हता धारण करणा-या उमेदवाराची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. परंतु शिक्षण सेवक या पदावर नियुक्ती करण्यासाठी मागासवर्गीयांसाठी असलेल्या विहित आदेशानुसार अनुसूचित जमाती आणि विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग या संवर्गातील प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध झाले नाहीत तर त्या संबंधित मागासवर्गीय संवर्गातील एच.एस.सी. उत्तीर्ण अप्रशिक्षित उमेदवारांना एच.एस.सी. परीक्षेतील गुणानुसार नियुक्ती देता येईल, हे संदर्भीय शालेय शिक्षण विभागाच्या शासन निर्णयानुसार स्पष्ट करण्यात आले आहे. सदर तरतूद आदिवासी विभागांतर्गत असलेल्या शासकीय/अनुदानित प्राथमिक आश्रमशाळेतील शिक्षकांच्या नेमणुकीसाठी सुध्दा लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार पुढीलप्रमाणे निर्णय शासनाने घेतला आहे.

शासन निर्णय : शिक्षण सेवक या पदावर नियुक्तीसाठी मागासवर्गीयासाठी असलेल्या विहित आरक्षणानुसार अनुसूचित जमाती आणि विमुक्त जाती भटक्या जाती व भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग या संवर्गातील प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध झाले नाहीत, तर त्या संबंधित मागासवर्गीय संवर्गातील एच.एस.सी. (१२ वी) उत्तीर्ण अप्रशिक्षित उमेदवारांना एच.एस.सी. (१२ वी) परीक्षेतील गुणानुसार खालील अटी व शर्तीवर नियुक्ती देता येईल.

१. शासकीय प्राथमिक आश्रमशाळांच्याबाबतीत संबंधित अपर आयुक्त यांनी अनुसूचित जमाती व विमुक्त जाती व भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग या

संवर्गातील प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध नाहीत याची खात्री करुन घेतल्यानंतरच अप्रशिक्षित उमेदवारांच्या नियुक्त्या कराव्यात.

या संदर्भात जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन अधिकारी, जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, प्रकल्प अधिकारी (एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प) यांच्या कार्यालयाकडून प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध नसल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

२. शासकीय आश्रमशाळाबाबतीत वरील संवर्गातील अप्रशिक्षित उमेदवारांना दुस-यांदा किंवा त्यानंतर पुढील प्रत्येक वेळी नियुक्ती देताना त्यावेळीही त्या संवर्गातील प्रशिक्षित उमेदवार नियुक्तीसाठी उपलब्ध नाहीत याची वरीलप्रमाणे खात्री करुन घ्यावी. प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध असतील तर प्रथम त्यांना नियुक्ती द्यावी व नंतर पदे रिक्त राहिल्यास अप्रशिक्षित उमेदवारांना नियुक्ती द्यावी.
३. वरीलप्रमाणे अप्रशिक्षित उमेदवारांना नियुक्ती दिल्यानंतर त्यांनी ३ वर्षांच्या कालावधीत स्वखर्चाने पत्राद्वारा प्रशिक्षण कार्यक्रमांमार्फत विहित अर्हता प्राप्त करुन घ्यावी. संबंधित अपर आयुक्तांनी संबंधित अधिका-यांकडे सदर उमेदवारांना प्रशिक्षण देण्यासंदर्भात शिफारस करावी.
४. पत्राद्वारा प्रशिक्षण कार्यक्रमाकरीता शासन वेळोवेळी विहित करेल असे शुल्क संबंधित अप्रशिक्षित शिक्षकांनी भरणे बंधनकारक राहील.
५. जे शिक्षण सेवक विहित मुदतीत पत्राद्वारा प्रशिक्षण अभ्यासक्रम उत्तीर्ण होणार नाहीत, अशा अप्रशिक्षित शिक्षण सेवकांना जास्तीत जास्त १ वर्षांची शिक्षण सेवक म्हणून मुदतवाढ दिली जाईल. या वाढीव मुदतीतही जे शिक्षण सेवक उत्तीर्ण होऊ शकणार नाहीत, अशांच्या सेवा समाप्त कराव्यात.
६. ज्या शिक्षण सेवकांची निवड पत्राद्वारा प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी होवून देखील काही अपरीहार्य कारणामुळे ते पहिल्या संधिचा लाभ घेवू शकले नसल्यास त्यांना फक्त १ वर्षांची शिक्षण सेवक म्हणून मुदतवाढ दिली जाईल.
७. अनुदानित प्राथमिक आश्रमशाळाबाबतीत अनुसूचित जमाती आणि विमुक्त जाती व भटक्या जमाती या संवर्गातील प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध नाहीत याची नियुक्ती प्राधिका-यांनी खात्री करुन घ्यावी. संबंधित प्राधिका-यांनी या संदर्भात जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन अधिकारी, जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, प्रकल्प अधिकारी (एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प) यांच्या कार्यालयाकडून प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध नसल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करणे

आवश्यक आहे. प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध नसल्याची पूर्ण खात्री झाल्यानंतरच अपर आयुक्त यांनी संस्थेने अप्रशिक्षित शिक्षकांच्या केलेल्या नियुक्तीस मान्यता द्यावी.

८. अनुदानित प्राथमिक आश्रमशाळाबाबतीत वरील संवर्गातील अप्रशिक्षित उमेदवारांना दुस-यांदा किंवा त्यानंतर पुढील प्रत्येक वेळी नियुक्ती देताना त्यावेळीही त्या संवर्गातील प्रशिक्षित उमेदवार नियुक्तीसाठी उपलब्ध नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध असतील तर प्रथम त्यांना नियुक्ती द्यावी व नंतर पदे रिक्त राहिल्यास अप्रशिक्षित उमेदवारांना नियुक्ती द्यावी. अनुक्रमांक ३ ते ६ वरील अटी अनुदानित आश्रमशाळेतील नियुक्तीस सुध्दा लागू राहतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अ. पां. शिंगाडे)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/ठाणे/अमरावती/नागपूर

सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प,

महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२ मुंबई/नागपूर

महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

शालेय शिक्षण विभाग, मुंबई

निवड नस्ती (का.११) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई